

Gid Konplè Plan-Lekti-Lakay Klas Ane K-5

2023-2024

Motive. Angaje. Enspire. Grandi.
Elementary Learning Department

Tab Matyè yo

Lèt pou enfòmè Paran.....	3
Kolabore avèk Paran epi Gadyen	4
Estrateji Miltisansoryèl pou Ede Aprantisaj Lekti.....	5
Satisfè Bezwen Aprantisaj tout Aprenan	6
Apèsi sou Konpozan Lekti	8
Langaj Oral	9
Konsyans Fonemik/Fonolojik	10
Fonik	11
Fasilite nan Lekti	12
Vokabilè	13
Konpreyansyon	14
Enpòtans pou Elèv Vin Lekòl Regilyèman	16
Resous.....	17
Resous Literasi pou Klas Ane K-5 (Grades K-5).	18
Resous Literasi Adisyonèl pou Klas Ane 3-5 (Grades 3-5).....	19
Referans	20
Kontak Enfòmasyon.....	21

Lèt pou enfòmè Paran

Paran/Gadyen,

Kòm paran, ou se premye pwofesè pitit ou epi pwofesè ki pi enpòtan an. Ou jwe yon wòl esansyèl nan siksè akademik pitit ou. Fè lekti ansanm ak pitit ou, menmsi se sèlman pandan 20 minit chak jou, se yon metòd pwouve ki pwomouvwa byen bonè langaj ak literasi. Nou ankouraje ou mete ann aplikasyon, lakay ou, toulejou, kèk estrateji ak teknik senp ki va gen yon enpak pozitif sou siksè pitit ou lekòl.

Broward County Public Schools (BCPS) – Lekòl Piblik Broward County pran angajman ede tout timoun atenn pi wo potansyèl yo kòm aprenan lavi diran epi vin lektè konpetan rive klas twazyèm ane. BCPS kreye yon Read-at-Home Plan (Plan-Lekti-Lakay) pou fasilite akizisyon konnesans nan langaj ak literasi. Bi plan-lekti-lakay se bay paran/gadyen konsèy ak resous ki nesèsè pou ede asire pitit-yo reyisi lekòl. Plan-lekti-lakay sa enkli estrateji lekti ak milti-sansoryèl ou kapab enplimante lakay ou nan kad woutin toulejou oswa lè ou an deplasman. Plan an va ede ou fè yon enpak pozitif sou siksè pitit ou lekòl. Estrateji miltisansoryèl ki entegre aprantisaj vizyèl, tandè, taktil (touche), ak kinestezik (mouvman) enkli nan plan an pou asiste elèv yo konprann mye nouvo enfòmasyon, aprann metòd ki va fè yo retni enfòmasyon an, epitou gen plis fason pou chonje enfòmasyon an pita.

Nou ankouraje ou pale ak pwofesè pitit ou epi vizite koleksyon resous sou paj **BCPS Supporting Young Learners Canvas** sit Entènèt <https://browardschools.instructure.com/courses/627242> pou jwenn enfòmasyon ak estrateji adisyonèl.

Sensèman,
BCPS Office of Academics

Elementary Learning Department 9/26/23

Kolabore avèk Paron/Gadyen

Rechèch-yo sigjere fè lekti lakay ou ede pitit ou aprann itilize langaj pale, anrichi vokabilè, amelyore abilte li pou koute, epi devlope lespri kritik. Pou pitit ou vin yon lektè konpetan sa mande pratik. Etid yo pwouve si yon timoun konsakre yon bon pati nan tan-li ap fè lekti, se plis li va fè pwogrè epi reyisi lekòl.

Kouman Paron Kapab Ede

Tablo anba a ofri sijesyon ak konsèy senp ou kapab mete ann aplikasyon lè wap li ak pitit ou lakay ou. Se konsa ou ka ede pitit ou vin yon lektè konpetan.

Anvan ou li	Pandan wap li	Aprè ou fin li
Atire atansyon pitit ou sou tit liv la.	Lonje dwèt ou sou mo espesifik nan yon tèks.	Mande pitit ou pataje sa li chonje de istwa a.
Diskite/pale sou sijè tèks/pasaj lekti a ka petèt trete.	Atire atansyon pitit ou sou jan liv la enprime.	Pale sou pati lekti a oumenm ak pitit ou prefere.
Gade tèks la epi pale sou imaj ak foto ki nan tèks la.	Li awòtwa pou pitit ou.	Pale sou sa nou aprann nan lekti a.
Chèche yon kote konfòtab epi fè lekti ansanm ak pitit ou.	Echo read (ou li yon fraz, epi pitit ou repete aprè ou).	Ede fè koneksyon ant lekti a ak lavi pitit ou oswa ak lòt liv pitit ou te li deja.
Louvri toudebò liv-la pou montre imaj ak foto-yo.	Fè lekti ansanm epi anmenmtan.	Mande pitit ou rakonte istwa a ankò.
Fè prediksyon osijè tèks/pasaj lekti a.	Pale ak pitit ou sou lekti a.	Pale ak pitit ou sou jan nou ka imajinen yon swit pou istwa a.

Kouman Lekòl yo Kapab Ede

Pwofesè saldeklas la va detèmine si yon elèv gen difikilte nan lekti. Pwofesè a va konsilte avèk paron/gadyen pou enplimante yon plan pwogrè kontwòle [Progress Monitoring Plan (PMP)]. Plan PMP prepare pou founi elèv la entèkansyon ki apwopriye ki va satisfè yon oswa plizyè bezwen aprantisaj espesifik timoun lan. Pitit ou va pote lakay ou yon kopi Plan an konsa paron/gadyen ap okouran de tout entèkansyon pitit li ap resewa. Nou ankouraje ou pran yon randevou ak pwofesè pitit ou epi diskite pipis bezwen aprantisaj ki te idantifye ensike plan ki adrese feblès ak lakin pitit ou. Pwofesè pitit ou va pataje ak ou estrateji ak teknik ou kapab itilize lakay ou pou ede pitit ou. Bi-nou se travay an kolaborasyon ak ou pou asire pitit ou atenn potansyèl akademik li.

Sijesyon ak Konsèy ki va ede pitit ou devlope abilte li nan lekti

Kindègaden – Klas Premye Ane

- Li liv, *predictable books* (liv previzib), pou pitit ou. Anseye pitit ou tande epi repete mo, tankou non koulè, chif, lèt ak zannimo. Liv previzib ede timoun yo konprann òganizasyon istwa epi jan istwa a ap pwogrese. Yon timoun aprann fasilman fraz ki familye epi repete-yo, fè sanblan lap li toutbon.
- Li liv ki gen mo ki rime epi pratike son langaj epitou fè aktivite jwèt mo senp (egzanp, *Konbyen mo nouvo ou ka konstwi ki sonnen tankou mo "bat"?*)
- Kreye yon bibliyotèk lakay epi ankouraje lekti pou plezi ak diskisyon an fanmi.
- Lonje dwèt ou sou relasyon lèt-son nan mo pitit ou ap aprann, gade mo-yo sou etikèt, bwat, journal, ak rev. i.
- Lè pitit ou pote liv lakay ou koute pitit ou kap li mo epi kap fè lekti liv yo. Pran pasyans epi koute pitit ou pandan lap pratike. Fè li konnen ou gen anpil fyète koute sa lap li epi apresye efò li.

Klas Dezyèm – Senkyèm Ane - Second - Fifth Grade

- Fè pitit ou li awòtwa pou amelyore presizyon nan lekti epi lonje dwèt ou sou mo li te manke epi apresya ede pitit ou li kòrèkteman tout mo-yo. Si ou pat prete atansyon a yon mo, mande pitit ou reli tout fraz la nèt pou fè sèten li konprann sans fraz la.
- Devlope abilte nan vokabilè, jwe jwèt ak fanmi ou tankou Scrabble, Boggle, oswa Hangman.
- Entegre liv ak chapit, woman, epi rev. i nan bibliyotèk lakay ou.

**Taken from the U.S. Department of Education "Helping Your Child Become A Reader."*

Estrateji Miltisansoryèl pou Ede Aprantisaj Lekti

Estrateji miltisansoryèl entegre aprantisaj vizyèl (wè), oditif (tande), taktil (touche) ak kinestezik (mouvman) pou asiste elèv yo konprann nouvo enfòmasyon, aprann metòd ki va fè yo retni enfòmasyon an epi gen plis fason ede elèv-yo memorize epi chonje enfòmasyon an pita. Gendefwa nou kapab itilize sans goute. Diferan metòd sa-yo estime diferan pati nan sèvo. Sa ede elèv yo dekouvri estil aprantisaj yo, ki inik, epitou dekouvri ki teknik ki bay meyè rezilta pou yo. Estrateji miltisansoryèl efikas pou tout aprenan epi ede elimine obstak/baryè nan aprantisaj. Plizyè estrateji nan Plan-Lekti-Lakay entegre estrateji miltisansoryèl. Men kèk estrateji pou chak metòd aprantisaj.

Vizyèl - visual

- Itilize penti, afich/postè, videyo, eleman kreyatif vizyèl, ak èd vizyèl.
- Jwe jwèt tic-tac-toe ak mo yo.
- Kreye *word flip books*, yon liv animasyon (folyo-skòp).
- Lonje dwèt ou sou lèt ak mo, sifasyon reyèl nan lavi ak nan anviwonman.
- Itilize òganizatè grafik/*graphic organizers* pou ede ak konpreyansyon istwa epi rakonte istwa plizyè fwa.

Oditory - auditory

- Itilize mizik, chante, son rimen, tonalite, lirik, bat men, ak konvèsasyon.
- Entegre kadans ak ritm nan woutin toulejou.
- Li powèm ak liv ki gen mo rimen.
- Jwe jwèt Tongue Twisters (vire lang, difikilte pwononse mo).
- Li ak yon vwa fò. Repete lekti. Anrejistre lekti pitit ou fè.
- Mande pitit ou imite-ou lè wap li ak espresyon.
- Koute liv anrejistre sou CD oswa sou iPod.
- Ale fè yon pwomnad, mache epi anrejistre tout son ou tandè.

Taktil (touche) - tactile (touch)

- Itilize lèt mayetik/*letter tiles*, monnen, domino, sab, papyè ak liy (raised line paper), teksti, penti sou dwèt.
- Itilize krèm bab (shaving cream), avwann (oatmeal), oswa mayi moulen (cornmeal) pou ekri lèt ak mo.
- Eple epi grave mo avèk/sou patamodele.
- Itilize fèy sable (sandpaper), lakrè, ak pyès Legos pou konpoze lèt/mo.

Kinestezik (mouvman) - Kinesthetic (movement)

- Pratike ekri sou lèt ak sab.
- Avèk dwèt ou, ekri lèt sou do pitit ou epi mande pitit ou devinen ki lèt ou ekri.
- Itilize mouvman kò-ou tankou sote alakòd, pou son yo epi bat men an kadans.
- Manipile lèt alfabèt ak/oswa mo avèk blòk, pèl, jeton bingo, lèt mayetik, pyès alfabè (stamps) oswa penti (puffy).
- Apre ou fin koute yon istwa, monte yon ti pyès teyat baze sou istwa a.
- Itilize maryonèt pou rejwe istwa a oswa fè yon mizansèn sa va ede devlope fasilite langaj timoun lan.
- Pran yon balon pou laplaj epi kreye yon balon konpreyansyon (comprehension ball). Make sou balon an Kilès, Kisa, Kilè, Ki Kote, Poukisa epi Kouman - *Who, What, When, Where, Why, and How*. Voye balon an anlè kite pitit ou atrap li epi mande pitit ou reponn yon kesyon alafwa.
- Fè yon aktivite avèk son. Jwe jwèt Tèt, Zepòl, Jenou ak Zòtèy. Di yon mo epi mande pitit ou touche tèt li sou premye son, touche zepòl pou dezyèm son, epi jenou pou twazyèm son pandan pitit ou ap pwononse chak son.

Goute - taste (Avètisman: Tanpri konsidere nenpòt alèji pitit ou kapab genyen.)

- Itilize patamodele pafime (Play-Doh), makè, beny (bubble bath) pou desine oswa fè lèt/mo.
- Chache non manje ki kòmanse ak yon lèt nap etidye kounyea. Egzanp: *m* pou mango, muffin, macaroni (makawoni,) mushrooms (chanpiyon), ak lèt (milk).
- Itilize fwonmaj, *cheese whiz*, pou ekri lèt sou bonbon krakèz. Konbinen lèt-yo pou eple non, mo itilize souvan (sight words), epi fè aranjman fonik.

Satisfè Bezwen Aprantisaj Tout Aprenan

English Language Learners (ELLs) – Elèv Aprenan Lang Angle (ELLs)

BCPS bay tout paran ak fanmi aprenan yon dezyèm lang, enpòtans. BCPS konsidere yo kòm patnè nan edikasyon epi angaje yo efektivman nan edikasyon pitit yo. Nou bay premye lang pitit ou valè. Epi nou konsidere lang matènèl la kòm yon atou pou edikasyon li. Premye lang fanmi an kapab fasilite elèv yo devlope abilitè langaj ak literasi anretou sa va ede-yo vin lektè ekselan nan lang Angle. Paran ki pale Angle enpe oswa paran ki pa pale Angle kapab kontribye a edikasyon pitit yo nan divès fason itil. ELLs kapab benefisye lè yo devlope konpetans solid nan literasi premye lang-yo anvan menm yo aprann li nan yon dezyèm lang. Se responsablite pa-nou pou fè koneksyon ant akizisyon konesans anvan ak nouvo konesans epitou asire pwogram la siyifikatif epi konpreyansib.

Tanpri vizite lyen anba yo pou plis enfòmasyon ki va ede pitit ou.

Resous Anliy pou ELLs: <https://www.browardschools.com/Page/38576>

Aktivite Lekti pou Paran ak ELLs:

<https://www.browardschools.com/cms/lib/FL01803656/Centricity/Domain/11106/Reading%20Activities%20final.pdf>

CANVAS ELL Resous pou Fanmi: <https://browardschools.instructure.com/courses/867005>

Aktivite Anliy pou Elèv ELLs: <http://tinyurl.com/BrowardELLActivities>

Elèv andikape/elèv ak dizabilite - Students with Disabilities

Aprann li byen, eple epi ekri byen se yon kondisyon fondamantal pou reyalize siksè akademik. Elèv ki gen twoub aprantisaj, tankou disleks, *dyscalculia* ak *dysgraphia*, gen difikilte devlope abilitè yo malgre lefèt yo resevwa menm enstriksyon nan menm anviwonman saldeklas ke pifò elèv benefisye. Amelyorasyon rezilta elèv se yon angajman BCPS pran oserye. BCPS bay elèv, lekòl la idantifye ak twoub aprantisaj, yon enstriksyon efikas epi pèsonalize. Pou elèv andikape ka satisfè nòm akademik wo epi demontre konpetans ak ladrès nan konsèp epi nosyon yo etidye, nan klas matematik, lekti, ekriti, pale, epi koute (Lang Angle/*English language arts*), enstriksyon yo dwe entegre sipò pedagojik akomodasyon epi adaptasyon.

Tanpri vizite lyen sa yo anba a pou plis enfòmasyon ak estrateji sou jan pou ede pitit ou. Nou ankouraje ou pale ak pwofesè pitit ou epi asire estrateji yo aliyen ak plan edikasyon endividyèl pitit ou [Individual Education Plan (IEP)].

- **Karakteristik Aprantisaj Espesifik pou Andikape**
<https://www.fldoe.org/academics/exceptional-student-edu/ese-eligibility/specific-learning-disabilities-sld/>
- **Resous Entèvansyon pou Edikasyon Elèv Esepasyonèl (ESE)**
<https://www.browardschools.com/Page/41038>
- **Akomodasyon ak adaptasyon**
<https://padlet.com/esebrowardcountypublicschools/AccommodationsSWD>
- **Resous Entèvansyon**
<https://padlet.com/esebrowardcountypublicschools/InterventionResourcesSWD>
- **Access Points Instruction – Pwen Aksè Enstriksyon**
<https://padlet.com/esebcps/AccessPointsLiteracyResources>

Elementary Learning Department 9/26/23

Satisfè Bezwen Aprantisaj Tout Aprenan

ANDIKAP TWOUB APRANTISAJ

KARAKTERISTIK TIPIK

Disleksi / Dyslexia:

Yon twoub aprantisaj ki afekte esansyèlman lekti

- Difikilte nan aprantisaj lekti, ekriti, eple ak fè kalkil aritmetik
- Difikilte aprann lèt epi son yo
- Difikilte swiv direksyon aloral epi ekri
- Ekriti alamen ki pa lizib
- Difikilte fè lekti ase vit pou konprann epi pèsiste ak tèks pi long
- Distrè fasil, difikilte retni enfòmasyon
- Konfizyon ak sekans lèt epi senbòl
- Reta nan langaj pale
- Konfizyon osijè direksyon nan espas ak tan, dwat ak goch, nò ak sid, ayè epi demen
- Lè lap pran ekzamen nivo anksyete pliske mwayenn

Disgrafi / Dysgraphia:

Yon twoub aprantisaj ki afekte esansyèlman ekriti

- Ekriti li gen lèt varyab, mal fòm, efase, ak rati
- Move espasman ant lèt ak mo
- Fòm lèt ak chif envès apre premye etap ekriti
- Kenbe kreyon yon fason maladwat, enkonstan
- Apiye fò sou kreyon epi fatig men
- Pran tan ekri epi kopye ak yon ekriti alamen lizib ou ki pa lizib

Diskalkil / Dyscalculia:

Yon twoub aprantisaj ki afekte esansyèlman matematik

- Difikilte konte chif annaryè
- Gen anpil difikilte fè kalkil senp, devlope abiltè fè kalkil mantal senp
- Gen sans fèb chif ak estimasyon
- Difikilte konprann valè plas
- Adisyon li ka fè se operasyon pa defo
- Wo nivo anksyete lye ak matematik

Devlopman Afazi/Developmental Aphasia

Yon twoub aprantisaj ki afekte esansyèlman langaj ak kominikasyon

- Abiltè konpreyansyon fèb
- Difikilte fòm mo ak fraz, pale epi chonje
- Difikilte konprann langaj
- Difikilte nan lekti ak ekriti
- Nan pale li bliye mot ankou “the,” “of,” epi “was” (le, de)
- Pale an fraz kout, pwodi fraz yo ak anpil efò
- Mete mo ansanm nan lòd ki pa kòrèk

Apèsi sou Konpozan Esansyèl Lekti

Sis Domenn Lekti - "Sis Sansasyonèl"	
<p>Langaj Oral</p> 	<p><u>Langaj oral</u> se yon mwayen ki pèmèt timoun esprime panse yo, kominike lide ak emosyon yo. Pou yon timoun, se zouti aprantisaj ki pi efikas. Timoun-yo entènalize/asimile nouvo konesans nan pale ak lòt kamarad yo. Timoun yo aprann enpòtans mo nan koute, pale, epi sèvi ak mo.</p>
<p>Konsyans Fonemik/ Fonolojik</p> 	<p><u>Konsyans fonemik</u> se abilte espesifik fokus epi manipile son endividyèl nan mo pale. Tande son endividyèl nan yon mo pèmèt aprenan an fè koneksyon lèt ak son.</p> <p><u>Konsyans fonolojik</u> se abilte idantifye epi manipile pati langaj oral tankou mo, silab, ak atak epi rim. Mo rime, repetisyon, ak chanson tousa se egzanp kouman yon timoun ka pratike konsyans fonolojik.</p>
<p>Fonik</p> 	<p>Fonik se abilte konprann kijan son koresponn ak lèt nan sistèm alfabè. Abilte sa aplikab nan rekonèt ekriti ki reprezante yon son, silab, ak pati mo.</p>
<p>Fasilite</p> 	<p>Fasilite nan lekti se abilte li kouraman yon tèks, yon fason kontini, avèk vitès, entonasyon, atansyon a konvansyon epi aksantye mo-yo. Fasilite rezoud mo se abilte rezoud mo-yo rapidman e ak presizyon.</p>
<p>Vokabilè</p> 	<p>Vokabilè se konesans mo ki itilize nan langaj ak sans-yo. Ofiramezi timoun konmanse li tèks ki pi difisil, yo dwe aprann mo vokabilè ki pa fè pati langaj oral yo.</p>
<p>Konpreyansyon</p> 	<p>Se abilte konprann epi sezi sans yon tèks oswa plizyè tèks selon plizyè nivo konpreyansyon. Elèv yo dwe konprann epi fè sans de enfòmasyon yo li nan divès tèks pou elaji konesans-yo de mond reyèl.</p>

Langaj Oral

Langaj oral (Oral Language) se yon mwayen ki pèmèt timoun-yo esprime panse-yo, kominike lide ak emosyon-yo. Pou yon timoun, se yon zouti aprantisaj ki pi efikas. Timoun-yo entènalize/asimile nouvo konesans nan pale ak kamarad-yo. Timoun-yo konprann enpòtans mo nan sityasyon kominikasyon kote yo koute, pale, epi sèvi ak mo.

Aktivite Langaj Oral – Ane K-1 (Grades K-1)

- Pratike pale yon langaj kòrèk, ki senp epi klè konsa pitit ou va imite ou.
- Pou anrichi vokabilè entwodi yon nouvo mo epi diskite definisyon mo a. Pratike itilize mo a nan yon fraz fasil ke tout moun konprann. Egzanp, ou ka di “M kwè mwen pral kondwi machin lan poum ale nan magazen an. Mwen twò fatige pou mwen mache.”
- Pale sou relasyon espas (premye, dezyèm epi dènye; dwat ak goch), pale sou mo kontrè (monte epi desann; louvri epi fèmen).
- Bay yon deskripsyon oswa endis, epi mande pitit ou idantifye sa wap dekri a. Egzanp, di “Nou itilize li pou bale atè a” (yon bale - *a broom*), “Li frèt, sikre, epi bon pou desè. Mwen renmen krèmalaglas ____” frèz (krèmalaglas - *ice cream*).
- Mande pitit ou swiv direksyon de-etap epi twa-etap tankou, “Ale nan chanm ou, epi pote liv ou ban-mwen.”
- Ankouraje pitit ou bay enstriksyon/esplikasyon. Swiv enstriksyon pitit ou ba-ou lè lap esplike kijan pou ou bati yon tou ak blòk (tower of blocks).
- Pratike nome atik toulejou. Egzanp, pandan ou nan kwizin la ou kapab nome istansil yo.
- Pale de pèsonaj yo (karaktè) nan yon istwa. Èske yo kontan oswa tris?
- Aktivite teyat. Fè yon mizansèn epi rakonte ansanm yon istwa, imajine yon lòt fason finisman istwa a.

Aktivite Langaj Oral Ane 2-3 (Grades 2-3)

- Ansanm avèk pitit ou, pratike resite powèm ak chanson, ki pa twò long.
- Mande pitit ou itilize ak pratike menm langaj li te wè nan istwa oswa nan tèks enfòmasyon lè lap rakonte istwa yon lòt fwa oswa fè yon prediksyon.
- Pratike itilize mo deskriptif pou dekri yon pèsonaj oswa kote yon istwa ap dewoule.
- Ansanm ak pitit ou, fè yon aktivite kote nou chak jwe yon wòl (role play).
- Itilize maryonèt pou ede pitit ou monte pyès teyat.
- Jwe yon jwèt ak pitit ou tankou “kay”. Echanje wòl nan fanmi an, epi pretann kounyea oumenm ou se timoun lan.
- Pou anrichi vokabilè entwodi yon nouvo mo epi anseye definisyon an oswa itilize mo an nan kontèks fasil ke tout moun konprann. Egzanp, di “M kwè mwen pral kondwi machin lan poum ale nan magazen an. Mwen twò fatige pou mwen mache.”
- Pandan nap fè pwovizyon, diskite sa nou pral achte, konben atik nou ka bezwen, epi kisa nou pral prepare. Pale sou dimansyon (gwo oswa piti), fòm (long, won, kare), ak pwa (lou ak leje) pakè yo.
- Pale sou manje ki sou yon meni, koulè manje, teksti, ak gou.
- Itilize mo deskriptif lè wap pale de diferan sal ak mèb andedan kay la.

Aktivite Langaj Oral – Ane 4-5 (Grades 4-5)

- Pratike konvèsasyon ak pitit ou; kite chak moun tann tou pa li pou li konmanse pale.
- Itilize langaj deskriptif lè konvèsasyon pòte sou yon sijè patikilye.
- Montre pitit ou jan pou li koute lòt moun avèk respè epi yon fason responsab.
- Mande pitit ou chonje oswa refòmile sa li te li, vledi reprann tèks lekti a men ak pwòp mo pa li.

- Mande pitit ou pratike itilize menm langaj li te wè nan istwa ak tèks enfòmasyon lè lap rakonte yon istwa ankò oswa fè yon prediksyon.
- Ankouraje pitit gason/pitit fi ou devlope piplis pwòp lide oswa opinyon pa-li.
- Bay blag, jwe jwèt devinèt, fè jedemo pou demontre jan langaj kapab itilize pou pataje imou.
- Ankouraje pitit ou pale piplis epi poze kesyon tankou "Kisa ou panse?" "Èske ou dakò?" "Poukisa oswa poukisa pa?"
- Atab, pandan dine, chak moun patisipe nan konvèsasyon; limite distraksyon tankou televizyon, telefòn selilè, oswa mizik kap jwe twò fò.

Konsyans Fonemik/Fonolojik

Konsyans fonemik (phonemic awareness) se abilte espesifik fokis epi manipile son endividyèl nan mo pale. Tande son endividyèl nan yon mo pèmèt aprenan an fè koneksyon lèt ak son. Konsyans fonolojik (Phonological awareness) se abilte idantifye epi manipile pati langaj oral tankou mo, silab, atak, epi rim. Mo rime, repetisyon, ak chanson tousa se egzanp kouman yon timoun ka pratike konsyans fonolojik.

Aktivite Konsyans Fonolojik Ane K-1 (Grades K-1)

- Aprann pitit ou rekòtèt lèt alfabèt. Kou ou wè lèt-yo, lonje dwèt ou sou lèt majiskil ak lèt miniskil epitou kòm egzèsis ansanm ak pitit ou, li liv alfabetizasyon (*alphabet books*).
- Mande pitit ou reflechi epi di-ou plizyè mo ki konmanse avèk yon son espesifik. Egzanp, mo ki konmanse avèk son /m/ oswa /p/ (*mat, paper-* tapi, *papye*).
- Konpoze fraz estipid avèk mo ki konmanse avèk menm son inisyal la. Egzanp, ou ka di "*Nobody was nice to Nancy's neighbor.*" Vwazen Nancy pat gen yon moun ki te janti avè l.
- Ansanm ak pitit ou, fè yon aktivite son ki rimen oswa melanj son; chak moun tann tou pa l pou prezante mo ki rimen (*go – no*) oswa mo senp ak melanj son (*/d/, /o/, /g/ - dog*).
- Aktivite bat men (*clapping games*) sou silab. Sijè jwèt la ka manm fanmi ou, objè ou jwenn nan kay la, non kote ou ale oswa te ale **Mon-ster** **Kick-ing**
- Pran avantaj opòtinite chante pou pitit ou epi chante avèk pitit ou. Ou ka fè sa lè wap vwayaje nan machin, oswa sou wout kap mennen nou lekòl. Sanzatann kreye chanson sou kote nou prale. Egzanp, sou kadans chanson "*This is the way we wash our hands*" (Se fason nou lave men nou) ou kapab chante "*This is the way we go to school.*" (Se fason nou ale lekòl)
- Ankouraje aktivite jwe ak mo (word play). Itilize powèm, mo ki rime, oswa chanson. Di yon fraz tankou "*What rhymes with Matt?*" (Kisa ki rime avèk Matt?) Konpoze yon fraz estipid ak mo ki rime tankou "*Did Matt sit on the cat?*" (Èske Matt chita sou chat la?) Oswa eseye kolabore ansanm pou rakonte yon ti istwa osijè yon chat kap kouri dèyè yon gwo rat.
- Chèche bon liv ki gen istwa ak mo ki rimen (*rhyiming books*).
- Ankouraje aktivite jwe ak mo (word game). Nan aktivite a, chèche mo ki konekte son ak silab epi mo. Egzanp, ou ka mande "*Si lèt-yo se p-e-n eple pen, apre kijan ou ka eple mo hen?*"

Aktivite Konsyans Fonolojik – Ane 2-3 (Grades 2-3)

- Itilize pwogram sofwè konpitè ki fokis sou devlope abilte konsyans fonolojik ak fonemik. Anpil pwogram sa yo itilize grafik kolore epi animasyon pou kenbe pitit ou angaje epi motive.
- Ede pitit ou pratike rezoud mo. Retire prefix oswa sifiks epi kenbe rasin mo a.
- Chache nouvo mo. Chwazi yon melanj konsòn (blend) (egzanp *bl*), epi mande pitit ou chèche senk objè/bagay ki konmanse avèk melanj konsòn la. Chak fwa pitit ou jwenn yon objè, ede pitit ou ekri chak mo sou yon lis (*blanket, blue pen*)

- Aktivite bat men (clapping games). Chak jwè dwe bat men-li ak kadans sou non manm fanmi, non objè komen ki nan kay la, non kote nou prale oswa kote nou te ale.
- Lè nap fè lekti awòtwa, di mo-yo lanteman epi repete mo, lè sa nesèsè. Pwononse yon mo lanteman konsa sa pi fasil pou tandè chak son endividyèl ki fòmè mo-a.
- Achte oswa kreye kat (flashcards). Sou fas yon kat ekri lèt ak mo konsa ou va pratike kreye/fòmè mo.
- Pratike segmante (separe) mo epi melanj konsonn (egzanp c-a-t pou cat).

Aktivite Konsyans Fonolojik – Ane 4-5 (Grades 4-5)

- Pratike bat men sou mo ki konpoze ak twa silab oswa plis (*fish/er/man; par/a/graph; el/e/va/tor*).
- Mande pitit ou chèche objè andedan kay la ki koresponn ak mo konpoze (*football, headboard, watermelon – foot ball, head board, water melon*). Ede pitit ou ekri yon lis mo, epi segmante mo-yo pou montre de (2) pati mo a.
- Chache nouvo mo. Chwazi yon melanj konsonn (egzanp bl), epi mande pitit ou chèche senk objè ki konmanse ak melanj konsòn la. Chak fwa pitit ou jwenn yon objè, ede pitit ou ekri chak mo sou yon lis (*blanket, blue pen, etc.*)
- Montre pitit ou kouman separe mo, li pa konnen, lè wap fè lekti awòtwa pou pitit ou.

Fonik

Fonik (phonics) se abilte konprann kijan son koresponn ak lèt alfabèt. Abilte sa aplikab tou nan rekonèt ekriti ki reprezante yon son, silab, ak pati mo.

Aktivite Fonik – Ane K-1 (Grades K-1)

- Itilize sab oswa patamodele pou fè/ekri lèt senp epi matche son-yo.
- Anseye pitit ou matche son ki nan non-li.
- Ekri lèt sou fas plizyè kat (card). Kenbe kat-yo anlè epi mande pitit ou pratike pwononse son-yo.
- Fè aktivite ak liv alfabetizasyon (alphabet books). Egzanp, di "M ap panse a yon bagay ki konmanse ak lèt 't'."
- Mande pitit ou chache andedan kay la objè ki konmanse ak menm son inisyal la. Egzanp, mande pitit ou chache objè ki konmanse ak lèt /b/.
- Itilize lèt mayetik (magnetic letters) oswa kat lèt (letter cards) pou konstwi mo.
- Anseye pitit gason/pitit fi ou rekonèt lèt ki fòmè non pa-li.
- Lè nou nan makèt, poze kesyon tankou "Èske ou ka jwenn yon bagay ki konmanse ak lèt c?"
- Mande pitit ou idantifye epi dekoupe lèt li rekonèt nan revè/magazin oswa jounal.
- Pale sou diferans ant lèt majiskil epi lèt miniskil.
- Mande pitit ou pratike kategorize lèt-yo selon karakteristik yo. Egzanp, sou yon lis gwoupè ansanm tout lèt ki gen yon koub, yon sèk tankou *b, c, a*, etc.

Aktivite Fonik – Ane 2-3 (Grades 2-3)

- Ede pitit ou pwononse mo li pa konnen epi ki pa familye. Mande pitit ou pwononse premye son nan mo a, epi itilize endis nan imaj/foto pou devinen mo a.
- Ekri *letter clusters* (gwoup konsòn) sou fas plizyè kat (*gl, pr, spr*). Kenbe chak kat anlè epi mande pitit ou pratike li epi pwononse son yo. Mande pitit ou chache nan yon liv mo ki fòmè avèk gwoup konsonn!
- Mande pitit ou chache nan kay-ou objè ki konmanse avèk yon digram/*digraph* vledi pwononse avèk yon sèl son (*ch, th, sh*), son ou jwenn nan *shoe, chair, oswa thermos*. Ede pitit ou fè lis objè li jwenn epi souliyen digram la.
- Itilize lèt mayetik (magnetic letters) pou konstwi mo ki pi difisil e konplike.
- Mande pitit ou pratike kategorize mo ki gen menm fen an (*branch, rock, dash*), chak mo sa yo fini ak yon digram (*digraph*).

- Òganize yon konpetisyon fonik. Regle kwonnomèt la. Gade kilès ki va jwenn plis mo ak yon melanj son konsòn/*blend* (*cl, pr, bl*) nan tan limit yon sèl minit. Fè konparezon lis mo yo epi jwe ankò! Pitit ou va anvè bat dènnye rekò li, amelyore rezilta li te obteni.
- Ekri se meyè fason pou ranfòse ladrès nan fonik! Mete nan valiz pitit ou ti nòt ou ekri oubyen mande yon fanmi/zanmi voye yon lèt ba-li oswa voye yon imel bay pitit ou. Mande pitit ou reponn alekri epi pwononse tout mo yo.

Aktivite Fonik Ane 4-5 (Grades 4-5)

- Mande pitit ou gade nan yon revyi/magazinn, oswa jounal epi chache objè ki kapab yon mo konpoze (football, headboard, etc.)
- Triye mo ki gen menm letter clusters (gwoup konsonn), selon divès son (egzanp, ch – cheese, machine, school, choir, yacht).
- Si pitit ou gen difikilte eple yon mo, mande-li segmante mo a an silab epi apre ekri mo a (to/ge/th/er).
- Pratike mo lekti ak ekriti ki itilize souvan (high frequency words). Si pitit ou ka li mo sa yo avèk fasilite, alò ou ka foki plis sou amelyore konpreyansyon.

Fasilite nan lekti

Fasilite nan lekti (fluency) se abilte li kouraman yon tèks, yon fason kontini, avèk vitès, entonasyon apwopriye, atansyon ak konvansyon ekriti, epi aksantye mo. Fasilite se abilte li mo rapidman epi ak presizyon epitou otomatikman epi espresyon.

Aktivite Fasilite nan Lekti Ane K-1 (Grades K-1)

- Li ak yon vwa byen fò epi li kouraman pou bay pitit ou yon egzanp lekti.
- Li ak yon vwa byen fò epi mande pitit ou mache vwa pa l ak pa-ou.
- Mande pitit ou pratike li menm lis mo, fraz, oswa pasaj lekti kout, plizyè fwa.
- Fè pitit ou remake siy ponktiyasyon/konvansyon ekriti (vigil, pwèn, pwèn desklamasyon). Demontre kouman vwa-ou chanje chak fwa ou rive sou yon siy ponktiyasyon.
- Montre pitit ou li avèk espresyon epi itilize diferan vwa lè wap li istwa ki fanmiye.
- Envite pitit ou li anmenmtan ak ou pati istwa a ki fanmiye.
- Fè lekti repete. Li plizyè fwa yon pasaj lekti, ki fanmiye. Envite pitit ou li anmenmtan ak ou pou eseye dechifre mo ki pi difisil.
- Bay pitit ou liv ak mo vokabilè previzib epi aranjman mo ki rimen konsa pitit ou ka "tande" son yon lekti kouran pandan lap li liv ak yon vwa byen fò.
- Itilize liv anrejistre sou tep epi mande pitit ou swiv lekti a sou yon kopi enprime oswa sou yon ekran dijital.

Aktivite Fasilite nan Lekti – Ane 2-3 (Grades 2-3)

- Di yon fraz epi mande pitit gason/pitit fi ou repete fraz la pou ou.
- Bay pitit ou opòtinite fè lekti fasa diferan oditwa (manm fanmi, frè ak sè, zanmi, vwazen, granparan). Apre pitit ou fin byen pratike li plizyè fwa istwa a/pasaj lekti a, pitit ou ap li istwa a/tèks pasaj istwa a devan yon oditwa.
- Anrejistre lekti a. Itilize yon telefòn selilè oswa yon aparèy MP3 pou anrejistre lè pitit ou ap fè lekti a. Yon fwa ou fin anrejistreman, envite pitit ou koute lekti a, epi swiv anmenmtan nan liv la.
- Lè wap fè lekti pou pitit ou, chonje montre pitit ou li kouraman avèk espresyon, vitès epi prezisyon ki apwopriye konsa pitit ou ap konnen sa fasilite nan lekti ye.
- Envite pitit ou imite entonasyon ak espresyon pandan wap li.

Aktivite Fasilite nan Lekti Ane 4-5 (Grades 4-5)

- Pratike lekti repete. Li yon pasaj lekti ki fanmiye plizyè fwa, envite pitit ou li ansanm ak ou epi nou toulede eseye dechifre mo ki difisil.
- Li awòtwa pou pitit ou konsa pitit ou gen yon egzant sa fasilite lekti ye. Fè sèten ou li ak anpil espresyon, epi entonasyon apwopriye.
- Li kèk liy yon tèks avèk diferan vwa, epi envite pitit ou li anmenmtan ak ou epi imite espresyon ou.
- Ansanm ak pitit ou, li liy prefere yon powèm. Li yon liy epi pitit ou li lòt liy la. Mande pitit ou imite entonasyon ak espresyon ou.
- Panse akselere fasilite nan lekti; itilize yon kwonnomèt (stopwatch) epi fikse tan pitit ou ka li yon pasaj oswa li yon tèks. Mande pitit ou anrejistre tan li, epi ankouraje pitit ou li pasaj tèks lekti a ankò pou li bat pwòp rekò pa-li.
- Raple pitit ou prete atansyon a konvansyon ekriti pandan lap fè lekti.

Vokabilè

Vokabilè se konesans mo ki itilize nan langaj ak sans-yo. Ofiramezi timoun yo konmanse li tèks ki pi difisil, yo dwe aprann mo vokabilè ki pa fè pati langaj oral yo.

Aktivite Vokabilè Ane K – 1 (Grades K-1)

- Chak semenn, chwazi yon nouvo mo vokabilè epi aprann sans mo a epi itilize li nan langaj toulejou. Kreye yon sistèm pwen avèk manm fanmi ou epi chache konnen, nan menm semenn lan kilès nan fanmi an ki itilize mo a pi souvan.
- Afiche mo vokabilè sou plizyè kote nan kay la (miwa saldeben, frijidè, pòt).
- Anvan ou fè lekti yon liv, feyete liv la, epi diskite mo vokabilè ou kwè ki enteresan oswa ki gen konfizyon posib.
- Fè yon aktivite avèk sinonim, jwe *Hot Potato*. Chwazi yon mo epi yon manm fanmi an dwe chèche yon lòt mo ki gen menm sans la. Chak jwè tann tou pa-li jiskaske okenn jwè pa ka panse a yon lòt mo. Eseye jwèt la men fwa sa a avèk antonim (mo kontrè).
- Fè yon mizansèn pou entèprete yon mo. Mande lòt manm fanmi ou devinen kisa mo-a ye. Chak moun tann tou pa li pou jwe yon wòl ak yon nouvo mo. Egzanp, si mo a se *pensive* aji kòm si wap panse entanseman. Chita epi mete de men ou sou tèt ou.

Aktivite Vokabilè Ane 2-3 (Grades 2-3)

- Diskite mo òdinal tankou premye, dènye, kòmansman, mitan, etc.
- Lè ou menm ak pitit ou nan makèt, pale sa nou wè anndan makèt la. Egzanp, ou ka di “Kounyea, mwen la nan boulanjri a. Se isit la mwen ka jwenn gato, bonbon, ak pen.”
- Ekri mo sou fas kat (flashcards) epi ansanm pratike asosiyasyon mo. Egzanp, si sijè a fè pati yon plant, ou ka plase mo tankou plant, fèy, semans nan yon kategori.
- Chak semenn, chwazi yon nouvo mo ou vle aprann epi itilize mo a nan langaj toulejou. Kreye yon sistèm pwen avèk manm fanmi ou pou konnen kilès ki itilize mo a pi souvan okou semenn lan.
- Afiche mo vokabilè nan kay la. (miwa saldeben, frijidè, pòt).
- Anvan ou fè lekti yon liv, feyete liv la epi diskite mo ou panse ki enteresan oswa ki gen konfizyon posib.

Aktivite Vokabilè Ane 4-5 (Grades 4-5)

- Fè yon aktivite, jwe *Hot Potato*. Kategorize mo-yo selon sijè ki pi konplèks tankou Gè Endepandans, astwonmi, oswa tèms matematik (The Revolutionary War, astronomy, or math terms).
- Gade mo yo anvan ou li pou pitit ou oswa ansanm avèk pitit ou. Diskite ak pitit ou sans chak mo ki kapab enteresan oswa ki gen konfizyon posib.
- Fè yon aktivite koleksyon mo, tankou Scrabble oswa Boggle. Mande manm fanmi ou kolekte otan mo enteresan yo li oswa yo tonbe sou yo diran jounen an. Atab, lè dine, chak manm fanmi pataje mo pa-li atoudewòl. Diskite sans mo a epi pratike itilize mo-a nan langaj pale.

Konpreyansyon

Se abiltè konprann epi sezi sans yon tèks oswa plizyè tèks selon plizyè nivo konpreyansyon. Elèv yo dwe konprann epi fè sans de enfòmasyon yo li nan divès tèks pou elaji konesans de mond reyèl.

Aktivite Konpreyansyon Ane K-1 (Grades K-1)

- Fè yon konvèsasyon ak pitit ou epi diskite sa pitit ou te li. Poze kesyon dirèk e presi epi konekte evènman yo ak lavi pitit ou.
- Poze pitit ou kesyon tankou kilès, kisa, kilè, ki kote, poukisa, epi kouman.
- Ede pitit ou fè koneksyon avèk esperyans lavi epi evènman ki menm ak sa ki te pase nan yon lòt liv.
- Ede pitit ou kontwòle konpreyansyon lè ou mande si li konprann sa li fèk sot li.
- Mande pitit ou reli tèks la pou esplike repons li.
- Diskite sans mo enkonni, mo pitit ou te li oswa te tande nan yon istwa.

Lekti liv fiksyon - Reading Fiction:

- Mande pitit ou fè yon rezime kòmansman, mitan ak fen yon istwa.
- Pandan wap li, yon lè konsa sispann lekti a, poze kesyon sou pèsonaj istwa a, pwoblèm, ak solisyon.
- Mande pitit ou pataje ki pati nan istwa a li prefere epi esplike poukisa.
- Ankouraje refleksyon. Poze kesyon “Si ou ta reekri fen istwa a, kisa ou ta chanje nan istwa a?”
- Mande pitit ou opinyon li sou evènman/pèsonaj istwa a. Poze kesyon tankou “Èske ou panse pèsonaj la te pran bon desizyon?” “Kisa ou ta fè diferaman si ou te pèsonaj la?”

Lekti non fiksyon - Reading Nonfiction:

- Li materyèl la an seksyon kout, asire pitit ou konprann chak etap pwosesis la.
- Anvan ou li, gade tit liv la epi feyete liv la. Mande pitit ou “Kisa ou panse ou va aprann ak liv sa?” oswa “Kisa ou konnen deja sou (topik) la?”
- Diskite sa pitit ou te aprann deja nan fè lekti tèks enfòmasyon.
- Pratike gade karakteristik tèks la (tab matyè yo, soutit, tablo, dyagram) pou aprann plis sou topik la.
- Apre pitit ou fin li, poze pitit ou kesyon “Kisa ou panse ou ta renmen konnen plis osijè topik sa?”

Aktivite Konpreyansyon Ane 2-3 (Grades 2-3)

- Fè yon konvèsasyon ak pitit ou epi diskite sa pitit ou te li deja. Poze kesyon dirèk e presi epi konekte evènman-yo ak evenman lavi pitit ou.
- Poze pitit ou kesyon sa yo kilès, kisa, kilè, ki kote, epi kouman.
- Ede pitit ou reli tèks, pasaj lekti a pou esplike repons li.

Lekti Fiksyon - Reading Fiction:

- Mande pitit ou pou li fè yon rezime kòmansman, mitan, ak fen yon istwa.
- Pandan wap li, yon lè konsa sispann fè lekti a, poze kesyon sou pèsonaj istwa, pwoblèm, ak solisyon.
- Mande pitit ou pataje ki pati nan istwa-a li prefere epi esplike poukisa.
- Ankouraje refleksyon. Poze kesyon tankou “Si ou ta reekri fen istwa a, kisa ou ta chanje nan istwa a?”
- Mande pitit ou opinyon li sou evènman/pèsonaj istwa a. Poze kesyon tankou “Èske ou panse pèsonaj la te pran bon desizyon?” “Kisa ou ta fè diferaman si ou te pèsonaj la?”
- Apre ou-mem oswa pitit ou te fin fè lekti kèlke paj, poze kesyon “Kisa ou panse kap rive apre?”

Lekti Non Fiksyon - Reading Nonfiction:

- Li materyèl la an seksyon kout, asire pitit ou konprann chak etap pwosesis la.
- Anvan ou li, gade tit la, epi feyte liv la. Poze pitit ou kesyon “Kisa ou panse ou va aprann avèk liv sa? “oswa “Kisa ou konnen deja sou (topik la)?”
- Diskite sa pitit ou te aprann deja nan fè lekti tèks enfòmasyon.
- Pratike gade karakteristik tèks la (tab matyè yo, lejann, soutit, tablo, dyagram) pou aprann plis sou topik la.
- Apre pitit ou fin li, mande pitit ou “Kisa ou panse ou ta renmen konnen plis osijè topik sa?”

Aktivite Konpreyansyon – Ane 4-5 (Grades 4-5)

- Mande pitit ou reli tèks la ankò pou esplike repons-li.
- Itilize bann desine (comic strips) pou pratike mete istwa-yo an sekans, nan lòd ki kòrèk.
- Fè yon konvèsasyon ak pitit ou epi diskite sa pitit ou te li deja. Poze kesyon dirèk e presi, epi konekte evènman-yo ak lavi pitit ou.
- Poze pitit ou kesyon sa-yo kilès, kisa, kilè, ki kote, poukisa ak kouman. Kesyon ki aplikab a sa yap li kounyea.

Lekti Fiksyon - Reading Fiction:

- Lè wap poze pitit ou kesyon, itilize mo anrapò ak istwa a tankou *pèsonaj*, *pwoblèm*, ak *solisyon*. Egzanp, ou ka mande “Kijan pèsonaj-yo nan istwa a eseye rezoud pwoblèm yo rankontre?”
- Mande pitit ou fè prediksyon sou sa ki pral rive apre baze sou evènman ki te pase nan istwa a.
- Ede pitit ou fè koneksyon ant evènman oswa pèsonaj yo nan yon istwa avèk esperyans pèsonèl li, oswa ak lòt liv pitit ou li deja.

Lekti Non Fiksyon - Reading Nonfiction:

- Mande pitit ou ekri yon fraz/plizyè fraz kòm lejann (captions) sou foto fanmi an te pran pandan vakans.
- Atire atansyon pitit ou sou soutit, antèt, ribrik, ankadre, pou jwenn plis enfòmasyon sou topik la. Poze kesyon ki fè pitit ou reflechi tankou “Poukisa ou panse otè liv la enkli yon dyagram sou paj la?” oswa “kòm lektè liv la kouman dyagram la ede ou?”
- Mande pitit ou reli tèks la lè lap reponn kesyon.
- Ede pitit ou pran nòt sou enfòmasyon ki pi enpòtan nan tèks la.

Enpòtans pou Timoun Vin Lekòl Regilyèman

Enfòmasyon Enpòtan:

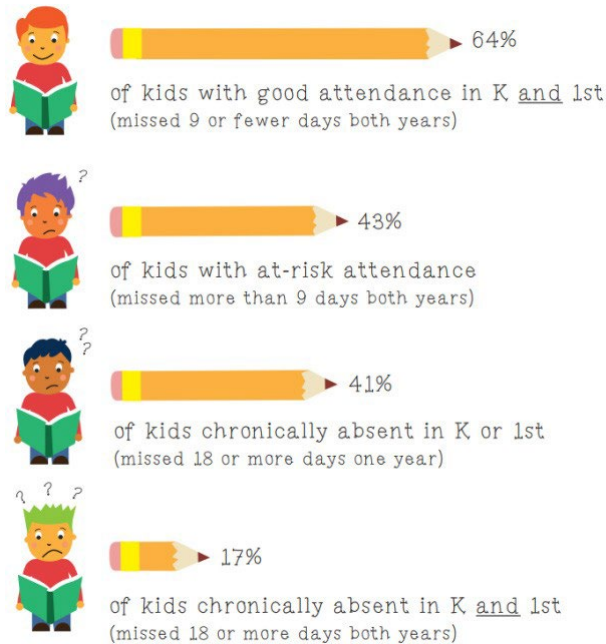
Elèv ki vin lekòl regilyèman konmanse depi kindègadenn atenn nivo konpetans pou klas 3zyèm ane senk fwa plis pase elèv ki manke sèlman 2 jou chak mwa nan premye de ane lekòl.

Absanteyis/absans kwonik: Manke 10% sou total jou lekòl. 1 oswa 2 jou chak mwa sifi pou konte elèv la absan.

Kilès elèv ki ka li nan nivo klas la apre klas 3zyèm ane?

Mwens pase 1 elèv sou 5 ki gen absans kwonik nan klas kindègadenn ak premye ane tap li nan nan nivo klas lap fè oswa depase nivo klas la.

SOURCE: Attendance in Early Elementary Grades: Association with Student Characteristics, School Readiness and Third Grade Outcomes, Applied Survey Research. May 2011.

Estrateji pou Regilarite Lekòl (Good Attendance)

- Fikse yon è regilye pou pitit ou al dòmi epi tabli yon woutin lematen.
- Lavèy pare rad pitit ou epi ranje valiz-li pou lelandemen.
- Pa kite pitit ou rete nan kay la sòf si li malad toutbonvre. (Tanperati kò-li depase 100.4 °F, lap vomi oswa li gen dyare, zye-li wòz epi fè kwout)
- Si pitit ou sanble li anksye osijè lekòl, pale ak pwofesè, konseye lekòl (school counselors), travayè sosyal, oswa lòt paran ki ka ba-ou konsèy sou jan ou ka fè pitit ou enterese aprann lekòl.
- Gen yon plan altènatif (bak-up plan), si sanzatan ou blije fè fas a yon sityasyon kote ou bezwen yon moun mennen pitit ou lekòl. Rele yon manm fanmi, yon vwazen, oswa yon lòt paran.
- Evite fè randevou medikal oswa fè deplasman, vwayaje, lè lekòl la ap fonksyone.

Resous

Patisipasyon aktif paran se yon konpozan kle inisyativ **Just Read, Florida!**. Apa ede pitit ou grandi an sante epi kontan, responsablite pi enpòtan se ede pitit ou devlope abilite li nan lekti. Men kèk enfòmasyon ki va ede-ou derape:

- ✓ **Florida Department of Education** – Depatman Edikasyon Florid - www.fldoe.org
- ✓ **Just Read, Florida!** - <http://www.fldoe.org/academics/standards/just-read-fl/>
- ✓ **Celebrate Literacy Week** - <https://www.fldoe.org/academics/standards/just-read-fl/celebrate-literacy-week/>
- ✓ **Parent Resources - Resous pou Paran** - <http://www.fldoe.org/academics/standards/just-read-fl/parents.shtml>
- ✓ **Read to Learn** - <http://www.fldoe.org/core/fileparse.php/7539/urlt/readtolearn.pdf>
- ✓ **Summer Literacy Adventure** - <https://www.fldoe.org/academics/standards/just-read-fl/literacy-institutes.shtml>
- ✓ **Reading Intervention Curriculum** - <http://www.fldoe.org/core/fileparse.php/7539/urlt/manual.pdf>
Kit ou se mentò lekti oswa pwofesè lekti, kourikoulòm sa se yon gid ekselan ki enkli yon apèsi rechèch aktyèl sou lekti, epitou leson chak semèn pou elèv ki gen difikilte nan lekti, nivo entèmedyè.
- ✓ **Konsèy pou Paran** – Sijesyon pou lekti ak konsèy pou paran timoun laj eskolè.
- ✓ <http://www.fldoe.org/core/fileparse.php/7539/urlt/Parent-Tips.pdf>
- ✓ **Kit Aktivite Lekti diran Lete** – Konsèy ekselan pou lekti diran lete!
 - <http://www.fldoe.org/core/fileparse.php/7539/urlt/kit.pdf>
- ✓ **Bibliyotèk piblik Florid** - <http://www.publiclibraries.com/florida.htm>
- ✓ **Asosiyasyon Lekti Florid: Family Literacy** – Sitweb ou ka vizite pou ou jwenn resous literasi ki va benefisyè lafanmi. <http://www.flreads.org/Family-Literacy/links.htm>
- ✓ **50 Aktivite pwomote literasi ak edikasyon nan kad medya dijital**
<http://www.fldoe.org/core/fileparse.php/16290/urlt/50APDMLS.pdf>
- ✓ **Keyboarding to Support Active Reading Strategies** – Antre enfòmasyon avèk sipò estrateji ak teknik pou lekti aktif - Elèv yo ka antre enfòmasyon nan dokiman tretman tèks oswa pdf editab pou aktivite lekti swivan: *Note-Taking* (Pran Nòt); *Summarizing*/Fè rezime, *Skeletal Notes*/Nòt gide, *Cornel Notes*/Òganize nòt selon metòd Cornel, *Double-Entry Journal*/Journal lekti de kolonn - *Konpreyansyon: Charting the Text*/Trase yon tèks, *Charting Verbs List*/Kreye grafik seleksyone vèb, *Cite Textual Evidence*/Site evidans ak prèv, *Story Elements*/Eleman kle yon istwa, *Text Features/Structures*/Karakteristik/Estrikti yon tèks, *SQ3R*, *Graphic Organizers*/Òganizatè grafik
<http://edtech.canyonsdistrict.org/keyboarding-and-literacy.html>

Resous Literasi pou (Klas K-5) (kontinye)

- ✓ **The Grocery Store:** - Makèt - Mande pitit ou kreye yon lis pwovizyon, kontwole acha oswa ankò mande li matche kupon ak pwodi ki sou etajè.
- ✓ **ABCya:** Pratike tape sou klavye epi lòt ladrès ki itil nan anviwonman jwèt.
<http://www.abcya.com/>
- ✓ **American Speech-Language-Hearing Association-Asosiyasyon Ameriken Pale-Langaj-Tande:** Sijasyon pou paran pou pratike koute, pale, lekti, ak ekriti. Egzèsis pou chak klas.
<http://www.asha.org/public/speech/development/suggestions/>
- ✓ **Barnes & Noble:** Vizite sitweb epi lokalize librerri ki pi pre lakay ou kap òganize evènman gratis. <https://stores.barnesandnoble.com/>
- ✓ **BCPS Sèvis Bibliyotèk ak Medya:** <https://www.browardschools.com/Page/39469>
- ✓ **BCPS Mobile App:** BCPS Aplikasyon pou Aparèy Mobil – Aplikasyon an kite paran ak fanmi rete branche an tan reyèl epi jwenn aksè ak enfòmasyon sou pèfòmans akademik elèv, balans kont, lè bis vin depoze epi chache elèv ak piplis ankò.
<http://browardschools.com/MobileApp>
- ✓ **BCPS Parent Resources:** BCPS Resous pou Paran – Jwenn aksè ak enfòmasyon sou sekirite elèv, kontwole nòt elèv la pran, resous kourikoulòm (pwogram etid), ak piplis ankò.
<https://www.browardschools.com/domain/12441>
- ✓ **Broward County Library:** Bibliyotèk Broward, vizite sitweb yo pou konnen ki kote yap òganize evènman gratis chak semen nan yon branch lokal ki pre lakay ou.
<http://www.broward.org/library>
- ✓ **Broward County Library “WOW!” Without Walls:** Telechaje (download) liv elektwonik (eBooks), liv odyo, epi stream gratis videyo sou aparèy ou. Ou va bezwen gen yon kont bibliyotèk, ki gratis pou tout rezidan Broward. <http://broward.lib.overdrive.com/ECDFAFB0-6310-4EA4-924D-55592BB74E05/10/50/en/Default.htm>
- ✓ **Broward County Parks and Nature Centers:** Pak ak Sant Lanati Broward – Vizite sitweb pou divès opòtinite edikasyonèl. <http://www.broward.org/parks/Pages/Default.aspx>
- ✓ **Colorin’ Colorado!:** Metòd fasil paran ka itilize pou ede pitit li vin bon lektè. Onz lang disponib.
<http://www.colorincolorado.org/reading-tip-sheets-parents>
- ✓ **Dyslexia Resource Hub:** Sant resous disleksi – Koleksyon resous disleksi sa ap ede paran, pwofesè, epi defansè elèv ki gen disleksi devlope konesans yo, amelyore epi pratike, epi konprann dwa yo. [https://ufl.edu/education.ufl.edu/resources/dyslexia/](https://ufl.edu/education/ufl.edu/resources/dyslexia/)
- ✓ **Florida Center for Reading Research (FCRR)** Resous pou fanmi: <https://fcr.org/families>
- ✓ **REL: Supporting your Child’s Reading at Home:** - Lakay ede pitit ou ak lekti
<https://ies.ed.gov/ncee/rel/Products/Region/southeast/Resource/100679>
- ✓ **Florida B.E.S.T. Standards for ELA:** Depatman Edikasyon Florid (FLDOE) founi resous pou elèv ak paran. www.fldoe.org/core/fileparse.php/7539/urlt/elabeststandardsfinal.pdf
- ✓ **Just Take 20:** FLDOE ap fè kanpay pou founi fanmi K-12 Florida aktivite lekti pratik, fasil pou enplimante epi ki valorize literasi.
<https://www.fldoe.org/core/fileparse.php/7739/urlt/JT20Flyer.pdf>
- ✓ **National Center for Improving Literacy:** Ede pitit ou fè lekti epi ekri, aplike lide, estrateji ak teknik pratik, baze sou sa ki ka ede li reyisi. <https://improvingliteracy.org/family>
- ✓ **Newsela:** Fè lekti atik epi reponn kesyon ki teste konesans ou (quizzes). Konekte sou platfòm aksè inik, *Broward’s Single Sign-On Launchpad*, sit BCPS. (Grades/Klas 2-5).

- ✓ **New World's Reading Initiative:** - Inisiyativ Lekti Nouvo Mond – Devlope Iadrès ak abilitè lekti pitit ou avèk liv gratis ke yo va delivre lakay ou!
<https://www.newworldsreading.com/fl/en/home.html>
- ✓ **New Worlds Reading Scholarship Accounts:** - Bous Lekti New Worlds Louvri yon Kont lekti
<https://www.fldoe.org/schools/school-choice/k-12-scholarship-programs/reading/>
- ✓ **Storytelling:** Bati yon baz pou lavni pitit ou avèk istwa pase ou.
<http://www.scholastic.com/parents/blogs/scholastic-parents-learning-toolkit/storytelling-children>
- ✓ **Starfall:** Sitweb pou ansèyman baz fondamantal lekti. Prezantasyon liv entèaktif ak jwèt fonik. Sit la gratis. www.starfall.com
- ✓ **Tumble Books:** Elèv BCPS konekte sou Clever. www.tumblebooklibrary.com
- ✓ **UFLI Parent Resource Hub:** - **UFLI Sant Resous pou Paran** Yon koleksyon resous langaj ak literasi disponib sou sitweb sa. <https://education.ufl.edu/ufl/resources/parent/>
- ✓ **Wonderopolis:** Yon sit entèaktif pou tout moun 'ki vle dekouvri/esplòre tout kalite konesans.' Opòtinite fè tout fanmi an patisipe. <http://wonderopolis.org/>

Resous siplemantè pou Literasi (Klas 3-5)

- ✓ **Florida Assessment of Student Thinking (FAST): Ekzamen Florid (FAST)** Chache enfòmasyon espesifik pou elèv ak fanmi. Ransèyman yo ka enkli dat egzamen, konprann rapò, epi kesyon moun poze souvan (Frequently Asked) <https://fsassessments.org/families.html>
- ✓ **The National Archives Museum – Mize Ahiv Nasyonal:** Konsilte sit Entènèt sa pou esplòre istwa nasyon nou atravè dokiman, foto, epi achiv. www.archives.gov
- ✓ **Newsela:** Fè lekti atik epi reponn kesyon ki teste konesans ou (quizzes). Konekte sou platfòm aksè inik, *Broward's Single Sign-On Launchpad*, sit BCPS.
- ✓ **ReadWorks:** Sou sit-la pitit ou ka fè lekti tèks ak pasaj lekti, disponib tou inite konpetans ak estrateji, epi konpreyansyon ak inite etid èv fiksyon/woman. Tousa gratis.

Referans

Òganizasyon ak sit Entènèt sa yo sèvi kòm resous pou ede nou devlope Plan Lekti-Lakay sa.

American Speech-Language-Hearing Association – Asosiyasyon Ameriken Pale-Langaj-Tande: Aktivite pou Ankouraje Pale ak Langaj

<http://www.asha.org/public/speech/development/Parent-Stim-Activities/>

Colorin Colorado! <http://www.colorincolorado.org/reading-tip-sheets-parents>

Florida Center for Reading Research –

<http://www.fcrr.org/curriculum/curriculumForParents.shtml>

Get Ready to Read – Pare pou Aprann

<http://www.getreadytoread.org>

Reading Partners – Patnè Lekti

<http://readingpartners.org/blog/5-easy-ways-parents-can-increase-their-childs-reading-fluency>

The School Board of Broward County Florida

600 SE Third Avenue Fort Lauderdale, FL 33301

754-321-0000

www.browardschools.com

Lori Alhadeff, Chair

Debra Hixon, Vice Chair

Torey Alston

Brenda Fam

Daniel P. Foganholi

Dr. Jeff Holness

Sarah Leonardi

Nora Rupert

Dr. Allen Zeman

Dr. Peter B. Licata, Superintendent of Schools

Office of Academics

Saemone Hollingsworth, Chief Academic Officer

Elementary Learning Department

Melissa Holtz, Director

Pou plis enfòmasyon,

tanpri kontakte depatman Elementary Learning Department at 754-321-1850.

School Board of Broward County, Florida, entèdi tout direktiv oswa pwosedi ki lakòz diskriminasyon baze sou laj, koulè po, andikap, idantite seksyèl, espresyon seksyèl, nasyonnalite, eta sivil, ras, relijyon, sèks, oswa oryantasyon seksyèl. Moun ki vle pote plent kont diskriminasyon ak/oswa arasman ka rele Direktè Egzekitif, Benefits & EEO Compliance nan nimewo telefòn 754-321-2150 oswa Teletype Machine (TTY) 754-321-2158.

Dapre amannman Iwa Americans with Disabilities Act Amendments Act of 2008, (ADAAA), moun andikape ki bezwen akomodasyon ak adaptasyon ka rele depatman Equal Educational Opportunities (EEO) nimewo telefòn 754-321-2150 oswa Teletype Machine (TTY) 754-321-2158.